АҬСНҮ

ЕСҮ—МЧҮБЖА ІҬҮТЦУА ДЕМОКРАТ ГАЗЕҬУП.

АХУ 1 м. 50 к. АХУ 1 м. 50.

№ 13 АСАБША ІУН 21-РЗҮ 1919 ШҮҬУСА-РААН № 13

АГАЗЕҬ „АҬСНҮ“ А—КАНТОРА АҨНҮҬ.

Агазеҭ „АҬСНҮ“ азҵ акаресподенціа аазҵеіуа цҟа іелүргаиү аҭаад аздаҳак ауп іоҭҮу.

Мгаку „Аҭсну“ хус іаҭуп 6 м. фмз—36 м.

Ҭара змоу кейк „АҬСНҮ“ аҭүтра злаіҳамхара нҵузкга. Ҷүба-ҵухла, а „вечерҭуа авапцертуа“ рула уҟа, ацхраара ашҵ; ажабжҭуа аҭҵаҭуа раҳ іқалаҭуо ласси-ласси іашүцһала. Ҭара змоу уалаи шхү іашҵ ecy-мчүбжа ма акү, ма ҩба жус-ижабж аашүпһаларазү. П-газеҭ хучү іанаһҭо намамкуа ҳдашүмҷан.

Адрес: Сухумъ тіпографія Зайдшера.

ІАМФОҮЗЕІ ІҚАҺҬАРАЗҮ ҬАРА АҬСАҬА?

—

Аҭсну аҟаа іаҳанакуа уожү, Гагра ауезд аламҷакуа, аґірҵ а-ҭүтүуезаҳуа: Гудаүзеі, Гумүсҵеі, Абжіуааі, Самүрзаҳанеі рёү іҕунхоо-ауааҭсүра-ехіа ісүздүрүам, аха 1912-1913 шүҬусү рустатістік-ала іргъхіазоіт 140,000 ауаа-ъсүра. Убарҵ раҳ 82, 960-ауаа-ъсүра енаґ іашагуву ъсаҳоуп-ҟа іҕхіазоуп, аґірҵ 57-340 ауаа-ъсүра ҭүм мілазуп.

Анкіа-зиү аҭсуа-жлар уожү-ірүъхіазуа аҳкүс хараза, зеґі ірүүрүоіт, еіҟан; аха рүбжаҩүк ҳүрҳүҭла іаґүеіт, рүбжаҩүк аҭүм бүшаҳ іеннагүеіт... Гуала дуун арі, аҭсаҳа ехашаз, ахя, іаауүрзеі Уі азү амүч ожү -ҟһамам даара ҳазүгүхіазаґү.

Аізарҳуа рёү ҳара аҭсаҳа ҳшүмілаҵ хав-жлары еҵш, ареволіуціа азін амүч ала, ҳауе-ҟүс хазүзаайт, іһаҳцо амһаўірҳа-аҭсаҳа іаіһаит; Самүрзаҳанаа шһашцоуп ҳаһқиү шүқаз ҟа іаҟҟон, еіҳаҟҟон, ахя ҷеіҟүлашак алүмшеіт...

Шҳарнахүсгі ірүҩара дуун, арі ҳаҳаззша-ала, ібан акузар ҳара Аҭсаҳа. ехіа ҳазҳаҳо оҩү ігу ізадкүлоом. Жаҳа адунеі іаҵуаҵоит, үсла акүгі үдам...

Оҩѵҭҩуса ібзоура амҩа аёү іхү зҳүку, іхү зүдкүло елүргаиү ак імазароуп мҩазү, уаһа ідшом абзазара ҷеі. Дарбаҳзаалакґ амілаҳ уожү-аһүнҳҟарра бзіаҳуа зманү іқо, ірүъшаіт ма-раъхіаза амҩа цабүрг-жлар заазооз: ашколүі, Анца ідін-закуаи іахелдүрга, анүһарҳа. Убүрҵ рула ауааҭсүра раазеіт, рүҟґү іахоуа-аҟґү іхоуа. Нас убарҵ іқарҷеіт ірүлшеіт уажү ірүдаабалуа абзіараҳуа. Ҳара, аҭсаҳа, амілаҳ акүрздүруаз нараъүсүи, рацак „ҳашүи“ нүрхагасүі-аазагасүі, адін цабүрг еілкара, ашколҳуа рҷеіҷһара ацүнхурас: аҿірҷеі-арһүрҷеі, аҳүдүрҳарҷеі рзҭ аҭабаа ду іаһхҳаагоіт;-Урҳ уҩүи еіҳаг-ҟа ҳарһарґү, ҿаагароуп... Шоүкү Аҭсү ацас ҳарзүуам-ҟа: аҭсхүрҷеі, аҷгрҩаҳуеі рҷаагркт, урҳ рзү-ірүлшоуа ак рша ҳашам... Абас аҟү алада, аҟү аҩада дахоіт „Аҭсну-ҭүбүлца.“

Іжқдүруазаіт, сяҵца, арҭ еҵш аус хүдаҳуа уажү ҷарґү іқам, ажүҷра іагахёу-Аҭсүнра еҳунархом-Аҭсүнра азаазом!..

Аръҳуа ҷалазгалуаа, рүхү іахуароуп ізүҵҳоу, наҳ-лаҳ Аҭсну іаъүрхагахоуа агүхаа рүмам. Абас ала, Сатца, уожү іҕүҳіазо 82, 960 уаа-ъсүра аҭсаҳа моу даҷа 10 шүҬуса, үбрі уожү іһаҳазшоу-ҳаҳазшазар, заҳа Аҭсүнра іазүмһара, шарда іаҵзаап. Абарҳҳуа, абарҳҳуа дара іаргуаҳүоіт Ааҭсүнра; арҷеімак злоура ізбаҭуп, ішаъүргүлаҭуп. „Аҭш (аъүрег)аҩапу цҳа іумрашар, алапца іазъүгом.“

Сара сүхуҳааҳ, іһагүу іһабзо-уҟа іазёлүмһахаша, „Аҭсүа мілаҳ Совет“ хүъада ішаъүргүлаҭуп.

Е. Ачба.

АҺАҤҺАХ.

—

Агазеҭ „Наше слово“ аёү ехә (18 іун) аажбжну іанүн, Алеҳсандра Чачба аҭсуа-жлар рүҟз-ала Денікін ашҳу іізеіт, аҭсаҳа іанүуар аахүс зүнүмкуа ѳүнүмкуа іуһахеіт, аҭсаҳа зүргуамҵуа аҳүрҳуа рүр Аҭсну іалүгаразү, үбрі аҳүнҭ уарґү азцаара ҳаүҵеіт аінґлүз ір ірепабаз іёү, аха макіана үбрі іаҳ еілургаиү „сүуалжларүі“ сарёі іһахуарҳаз, еүүмаһаіт, сарґү убүс уара уҳүнҭ-ҟа. Убрі анапс дүіһоіт Денікін Аҭсну дазҳаъшразү азълүмдарҳуа ірүхүуа іаҳүнүірхаразү-ҟа ... Убрі арзаһад ацаҳа Ал. Чачба інапү ацапүуп.

Хүҳ ішүсһаз еҵш, абрі еіҵш ажа наъґеіт агазеҭ „Наше слово“ аёү, абрҩ ҳара ізлаабоала, іара убраҳа іпанүу еіҵш Екатеріподарҭ агазеҭ „Утро іуга“ аҳнүҭ ірапаз ажоуп.

Ашклаъшѳү.

АҬСҮА РҬАҨПАҴАЗҮ ҬАРА АҬСАҬА?

—

Аҭсну аҟаа іаҳанакуа уожү, Гагра ауезд аламҷакуа, аґірҵ а-ъшүуезаҳуа: Гудаүзеі, Гумүсҵеі, Абжіуааі, Самүрзаҳанеі рёү іҕунхоо-ауааҭсүра-ехіа ісүздүрүам, аха 1912-1913 шүҬусү рустатістік-ала іргъхіазоіт 140,000 ауаа-ъсүра. Убарҵ раҳ 82, 960-ауаа-ъсүра енаґ іашагуву ъсаҳоуп-ҟа іҕхіазоуп, аґірҵ 57-340 ауаа-ъсүра ҭүм мілазуп.

Анкіа-зиү аҭсуа-жлар уожү-ірүъхіазуа аҳкүс хараза, зеґі ірүүрүоіт, еіҟан; аха рүбжаҩүк ҳүрҳүҭла іаґүеіт, рүбжаҩүк аҭүм бүшаҳ іеннагүеіт... Гуала дуун арі, аҭсаҳа ехашаз, ахя, іаауүрзеі Уі азү амүч ожү -ҟһамам даара ҳазүгүхіазаґү.

Аізарҳуа рёү ҳара аҭсаҳа ҳшүмілаҵ хав-жлары еҵш, ареволіуціа азін амүч ала, ҳауе-ҟүс хазүзаайт, іһаҳцо амһаўірҳа-аҭсаҳа іаіһаит; Самүрзаҳанаа шһашцоуп ҳаһқиү шүқаз ҟа іаҟҟон, еіҳаҟҟон, ахя ҷеіҟүлашак алүмшеіт...

Шҳарнахүсгі ірүҩара дуун, арі ҳаҳаззша-ала, ібан акузар ҳара Аҭсаҳа. ехіа ҳазҳаҳо оҩү ігу ізадкүлоом. Жаҳа адунеі іаҵуаҵоит, услаакүгі ...

Оҩѵҭҩуса ібзоура амҩа аёү іхү зҳүку, іхү зүдкүло елүргаиү ак імазароуп мҩазү, уаһа ідшом абзазара ҷеі. Дарбаҳзаалакґ амілаҳ уожү-аһүнҳҟарра бзіаҳуа зманү іқо, ірүъшаіт ма-раъхіаза амҩа цабүрг-жлар заазооз: ашколүі, Анца ідін-закуаи іахелдүрга, анүһарҳа. Убарҵ рула ауааҭсүра раазеіт, рүҟґү іахоуа-аҟґү іхоуа. Нас убарҵ іқарҷеіт ірүлшеіт уажү ірүдаабалуа абзіараҳуа. Ҳара, аҭсаҳа, амілаҳ акүрздүруаз нараъүсүи, рацак „ҳашүи“ нүрхагасүі-аазагасүі, адін цабүрг еілкара, ашколҳуа рҷеіҷһара ацүнхурас: аҿірҷеі-арһүрҷеі, аҳүдүрҳарҷеі рзҭ аҭабаа ду іаһхҳаагоіт;-Урҳ уҩүи еіҳаг-ҟа ҳарһарґү, ҿаагароуп... Шоүкү Аҭсү ацас ҳарзүуам-ҟа: аҭсхүрҷеі, аҷгрҩаҳуеі рҷаагркт, урҳ рзү-ірүлшоуа ак рша ҳашам... Абас аҟү алада, аҟү аҩада дахоіт „Аҭсну-ҭүбүлца.“

Іжқдүруазаіт, сяҵца, арҭ еҵш аус хүдаҳуа уажү ҷарґү іқам, ажүҷра іагахёу-Аҭсүнра еҳунархом-Аҭсүнра азаазом!..

Аръҳуа ҷалазгалуаа, рүхү іахуароуп ізүҵҳоу, наҳ-лаҳ Аҭсну іаъүрхагахоуа агүхаа рүмам. Абас ала, Сатца, уожү іаанагоуам. Сара саъүкну абрі агура-ганү сүдоуп.

Д. Гулиа.

АЙАМ-ҬҮЛА, БАҚО, ҖАРҴ.

—

Аґамца рделегаціа Парііж аайнүрҷара канференціи-аёү іаларгалт „мемарандум. “Уі ала ірҽахүуп аґамҳуа ажүҭҭү рһаа-аднза рһүнҽҳарра дүрҽбаар азү. Ажүҭ зну (XIII-XIV шүшүҬуса рзү) дара ірхіҷшүн Баҟоі Ҷарҽүі; ожүґ дара іроурдү рҽахүуп абарҳҳуа

Абрі ацүхуала афранцүз газеҽ „Темпс“ аёү ірѳүіт: „арі аконференціа-ёү күр оҩү іҷеіпараҭү іқаҳуаз ірүһоп, аха арі еҵш макіа оҩү-оумаҷа ібара еіҵш акґү оҩү іалүеімгалац.“

„Н. С.*

ҮІЛАМ-ҬҮЛА, БАҚО, ҖАРҴ.

—

Аґамца рделегаціа Парііж аайнүрҷара канференціи-аёү іаларгалт „мемарандум. “Уі ала ірҽахүуп аґамҳуа ажүҭҭү рһаа-аднза рһүнҽҳарра дүрҽбаар азү. Ажүҭ зну (XIII-XIV шүшүҬуса рзү) дара ірхіҷшүн Баҟоі Ҷарҽүі; ожүґ дара іроурдү рҽахүуп абарҳҳуа

Абрі ацүхуала афранцүз газеҽ „Темпс“ аёү ірѳүіт: „арі аконференціа-ёү күр оҩү іҷеіпараҭү іқаҳуаз ірүһоп, аха арі еҵш макіа оҩү-оумаҷа ібара еіҵш акґү оҩү іалүеімгалац.“

„Н. С.*

АЖҮҭҮІ АѲАҭҮІ.

—

Ҳара аҭсаҷа еҳа ожраанаайү ашүҬусцҳазара ҟа іһамоу ма аурсүі аҳүрҷуеі анеібашүз інаркноуп, ма асудүү анауз ашүҬус іаһаркуоіт, ма амра атѳ анахаҳаз (атѳ іанакүз) аамҳа іаһаркүеіт убрі аҳүнҭ сарґү ажүҭҭі аёаҭүі сахрҵаҳазкоуа ареволіуціа қалаанзаґүі ауп ажүҭраҳ ісірҽшүуа, убрі аамѳґүі аамҳа-ёа-ҭү ісүҵҳазоіт. Іздүруада аҳү ігу іаанагар ареволіуціа қалеіжҽеі ѳүшүҬуа. раҷароуп іҷуа, ѳүшүҬус рүшҳаҳ іқалаз ажүҭраҳ ізүірҽшүзе-ҟа, убрі аҳүнҭ сара ісһоіт: абрі-аѳүшүҬуса убрі аҳара аамҳа ҳаҵҳан, убрі аҳара ауеҷуа рсүрҽьсахүіт, убрі аҳарі еілаѳүнтүіт, аҵҳа ігулаз аҭҳаҳқа іцеіт, аҭҳаҳ ігулаз аҵҳаҳа іцеіт, арі аҳара ауеҷуа реіларґажра ажүҭҭі ҳара іһадүруаз ашүҬусцҳуа 200 шүҬусаґү арі аҳара рзүқамцеіт, ірүлүмшеіт; убрі аҳүнҭ ашүҬус ѳүнчҳуа 50-100-200 шүҬуса рнаѳс іқалаз ажүҭҭі усҳуа ҟа ірүҭҳазар сарґү абрі ареволіуціа-ду аҵҳа іқалаз ажүҭҭі ауса ҟа салаҳазкоіт.

Абрі ареволіуціа қалаанзаґү іқан іаназкузаалакґү ҺАҵсну аҭүтра, аоѳ-ҭра, арһра, аха экларү ангуамцлаґ, ахүлаҵшҳа рүмч аҭумхоуаҳа анүубалаґ ажлархҳуа ааізаиү, дара рүсҳуа еіҳүзҭүшаз, ізүрҽүнчшаз ауеҷуа ҭҵүрхүуаи, аоѳү-ҳгарайү ҭоон. Ожүґ убрі қалеіт: аоѳү ҳгаҳаз, а раҳахүеіт, ожүґі һаіһабүра ірүзмүрҽүнчҵ, нас ажлар ажүҭ еіҵш ізүрҽүнчша ауе зүқарүмцоуазеі, рүеүздмүрҽүнчуазеі, ізүъшүуазеі? Ҭоуп, жүҭһаҭ аахүсґү Чара ауеҷуа рёү ізлаабоуала, ізлаһаһауала, ізлаадүруала аоѳү-ҳгара: .ҷүфразаіт, оѳү-рүфразаіт, оѳүҭразааіт, знапаёү іқаз, экларү еілазцоз, еічүрчоз, насґү дара рүрхуҳаа анүбжүргалаґ, еінзүрщоз аіһарак ҳаудүі аамҳеі р а к у н. Еіндүрщон аамҳала, ҷүқк анцлаґ, ібжүргаз анүнҷалаґ, нас еіҵеідүрсүуан-убрі іаёүн. Аҳүчра ҳара-ізлаадүруала, анхаҳа ангуамцзалаґ іанеібарһһааґ іанеібарҷаалаґ, ізхароу ҳара ҳоуп ҟа ҳарүмкүндаз ҟа ма мүцхуда іанрайапкклаґ ҷүзрак рүҵсү-дүлүршоп, ргу-дхадүршҷуан, нас сіҵсілардоуан, убрі іаёүн ажүҭ ҷҳагулас іһамаз, ҙауадүі аамүсҵеі раҳ ҭоукү.

Аґҳа зүуаз а і һ ч р а к анхаҳа ракун, і з з е і б а у а з ґ ү дара анхаҳа ракун, аха зүмшала іқалоз: еічүрчо роуп еіҳа ҳүзхуаҵшүша. Ожү ҙауадүі аамүсҵеі, ҳарі ареволіуціа іқалаз іазгуааиү анхаҳа рхү рүлүрщшаиү хара ігулт ҳшүсґайү ҳүбзіайү ҳалам“-ҟа ҟаиү. Ҳарґү ҳагура ганү ҳаҩоуп ҙауадүі аамүсҵеі заҳзүу ожү анхаҳа „рүбзіа“ ҳара іҳаҵам, аха аҭҳараҳуа анхаҳа ірҳхүуа ағуҙа урҙ раҳ ҭрҩоү ҵалоу. Іазүҵшүу-уп аамҳа анхаҳа неіну, хүс ҳгүлаиү аҭҳараҳуа іһаҳхүуа ҳгүрҭа ҟа іанрүһаша. Аха-ҳара інаҵшүуа ҳгу іаанагоіт. дарбаизаалакґү. дүнхаѳүзааіт ҙауад-аамүсҵеі дрүуазаайт іһаиү акум дшаҷурҳша аҭҳа-ура ажүҭ еіҵш. аҭҳа ҭаҷурщаҭүуп, даҳүрхүҭүп, насауп аҭҳа уѳү аҭҳаура данаҷуҵуа-ҟа.

Арааҭүі.

МҮШ—МҮЖДА.

саааіт, ішбасһаз еҵш аѳнү ачеі ажүіт, бгу іалүмсааіт аһкуаж, бхаҵа даара дүуѳлуааѳүзаан, сдін анүс, ішаҵуа кудүіҷо даналага дполкоупікүз ӷүсшан, сеіҵасүуа ашүз сүҳҳан, нас оҵү сазуеіт бүҳҳ згүеіт?!

ВАРДО. Даара ібзіоуп уаӷү уаа!

ҨОБО. Бхү Ањца ісҵүімшааіт, браво, дабаҭүі хірҷаӷоу, сдін анүс.

XI

ВАРДЕН. (даѳнашүлуоіт (Ҩобоі іареі еіёаһауоіт). Бла ухамі уара?

ҨОБО. Саҙоумҵан кніаз, машүршаӷу ісүхіт.

ВАРЕН. Наҷ уз!

ҨОБО. Іқалазеі, узүргуамҵуазеі, алүеіаһеі кудӷоо үҵіжуа үѳноупеі аѳнү. Уара ечүщоіт угохуазарґү қалап?!... ааһ!

ВАРДЕН. Наҷ үдүлѳрү акумзар... Ҩобо іарласнү дүлҵнү дцоіт).

XII

ГІГО. (Даѳнашүлоіт, ачаі іманү) ізж аһкуаж.

ВАРДЕН. Убра іқүргүланү үдүлҵ.

ГІГО Абрі ожү-ӷҳа, ухҳзгүеіт (іқүіргүлоіт) Аръ лаҵхүала еіхуаҵшүуа ішҙаҭоу (Гіго дцоіт, Вардо астол ҩахаҭоіт, аґірах Варден).

XIII

МАТРОНА. (даѳнашүлоіт) Аһкуаж апрачка даайт аҵаразү, аднү дүҵшүуп..

ВАРДО. Аҵшма іаһ

ВАРДЕН. Аһкуж ілаһ.

МАТРОНА. Нас іласпарүзеі мшан, акеашһій.

ВАРДЕН. Ӷүі! Абрі еҵш ахпүцгарайү Анца даҟүшіааіт.

ВАРДО. (Матрона лаҳ) бнеіну ілаһ, оӷү шежү даіааіт (аъһүзба дцоіт).

ВАРДЕН. Оӷү бааі-ҟа блүъхоіт, оӷү іарбан ъароу ілүбзоо?

ВАРДО. Іабаүгүеі еҷү уӷүба ҳаз а 400 м.?

ВАРДЕН. Уі сара іздүрш (дгуааүоіт)

XIV

МАТРОНА. (даѳнашүлоіт) Абубліка змаһхуаз даайт, аҵара іҙахүуп.

ВАРДО. (Варден іаҳ) Аҵара іҙ!

ВАРДЕН. Ісүмам аҵара!

ВАРДО. Іабоүгүеі убрі аҳара еҷү іумаз аҵарауа, амаца іуҷагама?!

ВАРДЕН. Уі бара бүусс іалоузеі?

ВАРДО. Амаца уамүслан-ҟа сүумһаҳаз! (аӷү, уара даманакүуоіт)

ВАРДЕН. Сара ісҷахүвар сүхумаруоіт, бара бүусс іалоузеі?!

ВАРДО. Сара соуп ірүъһаха акумзар уара іухароузеі?! (Лүлаъүрҙ ааүеіт).

XV

ГІГО. (Аґі-ауаҙах ахҳ) Зну уаандас уара,

КҮДРҮ АҮЕЗДА-ҨНҮҬ

—

Аҭсну ажүҭ аахүсґү, ізүхҙазаалакґү, рүцһрас іқоуп аҕіҷра, арһра... аха ажүҭ хүмүзҙ-ҙааҭсүн аҭсү ірһра. Аѳѳү дүшүазґү аҭсү ішүүі іабҩар іқүнүуі шаҳа ілемкісрүз, цҳа деіҵукну, іуапа дүлаҵану, іабҩар-мата іваҵану іцон Аха ожү ажүҭҭі ҵаразмамүз һабаҵа хараза іһаҗүҭ. Ожү ѳѳү дүшүуа іабҵарґү, ргоіт, імагаґү ішүрхүуеіт...

Мүҙ ауаҵш аёү аҙү дүршүн. імагаґүргүеіт, іегмагаґү нүрмҗжүіт. Абасоуп ожк ҳаазҙүлаз абіарах аҵара ацүнхурас ҳаҵҳара ҵҳара наҵаһҵоуа ҳшалага, Іаһбґ-ку абарҳ ҳаҵҳараҳуа ҳанүрҵуаҵүуа?

Бахуа Ҳайүм.

АҬСУА РҬАѲПА РАХ.

Зиүк, ѳүнҭ рацара агазеҭ „Аҭсну“ аёү іанаһҵеіт шаҳа ус-дүуну іҳаҵҳазоз ачкунҵа ашколҳуа рёү разүқаҵара. Ожү еіҙарёүҵиү іаһҭоіт дүрѳаґүх ъсүхү к ламоу-ала Аҳуа агуабжаҭүҭ клаҽуа рзү ҳаиү! (даѳнашүлоіт), сүъсү ааіну сүухда іаҵаірүчіт убрі аҙоҵеҽҳа іқоу, ухазен абрі ожү аҵара анаасүімҙа, кіатлаґү абра сшүздүлцом-ҟа сеіһет, аламүсдаҵа іқоу. .

Нас еіа ёүсҙшам уһаґү аѳѳмоу ас іқоу ауаа ахаһ ҵүржап!..

ВАРДЕН. Дүіуза уара заку ҷароузеі, уара?

ГІГО. Араҵа ҙүеіѳү іоуп (Матрона лаҳ днахаъшүү ілаҵүсуоіт).

ВАРДЕН. Уаӷү ҡаіааіт.

ВАРДО. Оӷү моу, ожү іҙ, ожү іумаһаоі?!

ВАРДЕН. Зеґү бара ібхароуп сара аҵара сүмамзара есүмшҙ ацүк-ёүцҳуа рүзахра балаган, аҵсабара-ёү уалс іқаз зеґү сара ісүҳубҵеіт.

ВАРДО. Уарҵ уҵарала сара ҭкү сүмзахүіт уі сара снабзүҙ акун.

ВАРДЕН. Беаанкүл сүмһеі, Анца дүішүіааіт!

ВАРДО. Анцаґү үішіааіт, анүхаґү...

ВАРДЕН. Ӷүі іҵаҩраіт уі амш...

ВАРДО. Ішҵа, ішҵа іарбан уі (амца еҵш деібакну)

ВАРДЕН. Іарбан бумбоі-бара акружок аҳ аҵара банаҵагаз амш.

ВАРДО. Іҵаҩрааіт, іҵабгааіт уара амаца сра анүҵшаз амш.

ВАРДЕН. (Азклар раҳ) Аі, .далраа, аҵһүс дһану абалҳуа раҳі акружокҳуа раҳі дүгауа ҳалагар, абасоуп ішүқалоуа! һү!

ВАРДО. (ажлар раҳ) Амаца асра шҵа, ішүмоу зеґү убра ілүшх, нас шҙааҵа амла іншүрҵа, нас ішүгхоо шҕһсаҳуа ірүхҙнүшҷала! Аһса хучүуа хаҵа шүмцан!

ВАРДЕН. Арҵарҵа аһса аашүмган (аҙүі аҙүіеіхуаъшүуеіт).

ВАРДО. (дкажҵоіт) Ӷу!

ВАРДЕН. Ӷу

ВАРДО. Іүхүуа убап!

ВАРДЕН. Іаабап!

ВАРДО. Іаабап!

ВАРДЕН. Іаабап!

ВАРДО. Ӷу!

ВАРДЕН. Ӷу! (еіҵужҵоіт ішүлҵуоіт)

МАТРОНА. ГІГО!

ГІГО. Закузеі, бүхҳ- згүеіт!?

МАТРОНА. Шаҙа іуаҙаѳүзеі хаҵара ҷһүсреі!

ГІГО. Аі, бара аҵһүзба,-ҳарґү ус Ҳҙалап бгуахуоу? аа!

МАТРОНА. Іздүруада ҳшүҳаҵаша, аха уезґү сара хаҵа сцом!

ГІГО. Ҳаііү, сүхуда ҷүбҙома, закузеі ібһоо?

МАТРОНА. Ҳарґү ас ҳаҙалозар, арҭ ҳаһҵа реіҵш, уі аҵкүс еіӷуп һхү ахүнахуа ҳцар, арі еҵш хаҵареі ҷһүсреі акґү іаҵсам.

ГІГО. Ҳаііү, (ілүмһӷуа інапү ѳарґдкүланү) ісабүмһан сара сүбӷахүзар.

МАТРОНА. Гіго! іҵабүргнү бзіа сүубаӷӷоо?

ГІГО. (дүӷагуҙасҵа) Ҳаііү, бзіа бүзбамоу, сүъсү аѳъкаареіҵш бүзбоіт.

МАТРОНА. Іҵабүргүӷҙану?

(Іацу аґі а-№-аёү). Д. Гуліа.

АҬСҮА РҬАѲПА РАХ.

—

Зиүк, ѳүнҭ рацара агазеҭ „Аҭсну“ аёү іанаһҵеіт шаҳа ус-дүуну іҳаҵҳазоз ачкунҵа ашколҳуа рёү разүқаҵара. Ожү еіҙарёүҵиү іаһҭоіт дүрѳаґүх ъсүхү к ламоу-ала Аҳуа агуабжаҭүҭ клаҽуа рзү ҳаиү! (даѳнашүлоіт), сүъсү ааіну сүухда іаҵаірүчіт убрі аҙоҵеҽҳа іқоу, ухазен абрі ожү аҵара анаасүімҙа, кіатлаґү абра сшүздүлцом-ҟа сеіһет, аламүсдаҵа іқоу.

Нас еіа ёүсҙшам уһаґү аѳѳмоу ас іқоу ауаа ахаһ ҵүржап!..

ВАРДЕН. Дүіуза уара заку ҷароузеі, уара?

ГІГО. Араҵа ҙүеіѳү іоуп (Матрона лаҳ днахаъшүү ілаҵүсуоіт).

ВАРДЕН. Уаӷү ҡаіааіт.

ВАРДО. Оӷү моу, ожү іҙ, ожү іумаһаоі?!

ВАРДЕН. Зеґү бара ібхароуп сара аҵара сүмамзара есүмшҙ ацүк-ёүцҳуа рүзахра балаган, аҵсабара-ёү уалс іқаз зеґү сара ісүҳубҵеіт.

ВАРДО. Уарҵ уҵарала сара ҭкү сүмзахүіт уі сара снабзүҙ акун.

ВАРДЕН. Беаанкүл сүмһеі, Анца дүішүіааіт!

ВАРДО. Анцаґү үішіааіт, анүхаґү...

ВАРДЕН. Ӷүі іҵаҩраіт уі амш...

ВАРДО. Ішҵа, ішҵа іарбан уі (амца еҵш деібакну)

ВАРДЕН. Іарбан бумбоі-бара акружок аҳ аҵара банаҵагаз амш.

ВАРДО. Іҵаҩрааіт, іҵабгааіт уара амаца сра анүҵшаз амш.

ВАРДЕН. (Азклар раҳ) Аі, .далраа, аҵһүс дһану абалҳуа раҳі акружокҳуа раҳі дүгауа ҳалагар, абасоуп ішүқалоуа! һү!

ВАРДО. (ажлар раҳ) Амаца асра шҵа, ішүмоу зеґү убра ілүшх, нас шҙааҵа амла іншүрҵа, нас ішүгхоо шҕһсаҳуа ірүхҙнүшҷала! Аһса хучүуа хаҵа шүмцан!

ВАРДЕН. Арҵарҵа аһса аашүмган (аҙүі аҙүіеіхуаъшүуеіт).

ВАРДО. (дкажҵоіт) Ӷу!

ВАРДЕН. Ӷу

ВАРДО. Іүхүуа убап!

ВАРДЕН. Іаабап!

ВАРДО. Іаабап!

ВАРДЕН. Іаабап!

ВАРДО. Ӷу!

ВАРДЕН. Ӷу! (еіҵужҵоіт ішүлҵуоіт)

МАТРОНА. ГІГО!

ГІГО. Закузеі, бүхҳ- згүеіт!?

МАТРОНА. Шаҙа іуаҙаѳүзеі хаҵара ҷһүсреі!

ГІГО. Аі, бара аҵһүзба,-ҳарґү ус Ҳҙалап бгуахуоу? аа!

МАТРОНА. Іздүруада ҳшүҳаҵаша, аха уезґү сара хаҵа сцом!

ГІГО. Ҳаііү, сүхуда ҷүбҙома, закузеі ібһоо?

МАТРОНА. Ҳарґү ас ҳаҙалозар, арҭ ҳаһҵа реіҵш, уі аҵкүс еіӷуп һхү ахүнахуа ҳцар, арі еҵш хаҵареі ҷһүсреі акґү іаҵсам.

ГІГО. Ҳаііү, (ілүмһӷуа інапү ѳарґдкүланү) ісабүмһан сара сүбӷахүзар.

МАТРОНА. Гіго! іҵабүргнү бзіа сүубаӷӷоо?

ГІГО. (дүӷагуҙасҵа) Ҳаііү, бзіа бүзбамоу, сүъсү аѳъкаареіҵш бүзбоіт.

МАТРОНА. Іҵабүргүӷҙану?

(Іацу аґі а-№-аёү). Д. Гуліа.

АҒАРА—ҴА.

АЖҮҭҮІ).

Хуху наиаі, уа наані!
Ҵүт наані, уа наані!
Ра-бна-гу ігуп,
Ра-бна-ца іқоуп,
Ра-зү-куту-ъсарґ, ъсарґ,
Ра-бүнкуту бзарґ, бзарґ!
Хуху наані, уа наані,
Ҵүт наані, уа наані.

(ОЖҭҮІ.)

Дхүхуааіт, наиаа!
Дҵүҵааіт наиаа!
Сүҵхуа-думсү сухаара,
Сгуакү-ҷүшза, сүлашара!
Ҷара бзіа ҙиасүҵҳаша,
Ашүіцүі-ҟа іҥҵүгглаша,
„Ісүураҙха“ іҥҵалаша.
„Патіосанра“ назкҙаша.
Дхүхуааіт, нана!
Дҵүҵааіт, нана!
Хуху наані уа наані!

(ҺАҴҲАҚА).

Іоу наиан,
Вардо наиаа,
Іоу наніиаа!
Дхүхуааіт, схүчү,
Дцааіт, схүчү,
Іоу-наніиаа!
„Чкуері коч“-ҟа
Ззүрһалаша,
Філософ-ҟа
Ізүъҳалаша,
Ҟүѳүіа бзіа ззүқалаша,
Іоу наніиаа!
„Сдаула“ заҳзүу, іара ігүм,
„Араторра“ іара ілоуп,
„Еі адам“ ҟа іара ішҙоуп,
іоу наніиаа! іоу-наніпаа!
Вардо наиаа, іоу наніиаа!

Донган.

АРАБҴУА РҬҮНҴҚАРРА ҬҮЦ.

—

Ожү ёүц іқалаз арабҵуа рһүнҽҳарра іаҵанакүуеіт 622,700 кв. километр, іҕунхоіт 2,800,000 уааҭсүра убүрҵ раҳҭ:

Дамаск авілает іаҵанакүуеіт-95,000 кв. кілом.—іҕунхоіт 750,000-ѳүк ауаа.

Аллепск-86600 кв. кілом —міліонк уааҭсүра.

Геджакс—250,000 кв. кілом.-іҕун хоіт 300,000 уааҭсүра.

Іеменск—191,100 кв. клм., іҕунхоіт 750,000 уааҭсүра.

Хүс арі аһүнҽҳарра ёүц аёү іқоу емір Хүсеін іоуп. Арі аһүнҽҳарра асовет хүс дамоуп абрі Хүсеін іҵа-Феізул.

Іара абрі Феізул Арабҵуа рһүнҽҳарра аҳҙ-ала аінүрҷара канференціах дрүҽүіт.

Феізул Рабүсҙан даара ҳаҽүр зҙу оѳүуп.

Абрі аһүнҽҳарра-ёү-Дамаск іҕүцуа іалагүеіт ѳнак 6 газеҽк, Бейрут-5 газеҽкүі журналкүі; абарҵ агазеҽҵуа зеґіі ажурналҵуеі дара рмілаҽ азү маҷара іҵажоіт.

Администраціа-ҟа іқоу аіһабүраёґү аіҵбүра-ёґү зеґү дарароуп. Арҵ аіһабүраҵуа рёү акірсіанҵаґү маччуп, ауріаҵа хѳү-заҵүк роуп ірүлоу, (уаҷа ауріаҵуа даара ірацоуп) аҙү: Нісім-бей Едем-адүмѳаҵуа дүрхүлаъшүуп, Іосіф Ебаді-ахуаахуҙра палатаёү іқоу дрүлаҕхазоуп, а Моісеі Тутах-ацалаҵ аёү асовет іқоу далаъхазоуп.

„Е. В.“

АҨШАРА.

Агазеҽ „Аҭсну“ іахаҙаххауа азү. цхүраагас іоуразү іаларгалүеіт: М.Х. Лакүрба-100 м. Д. К. Лакүрба -100 м.

Ҷшара-ду аҙану, іҙабуп ахһааму іһадаһкүлт.

Агуҵ.

АЖҮҬРА.

Аҭсну ожҭүі аамҙазү шаҳа іхүччуу жбоіт, аха ажүҭ күр-ацанакүуаи, күралшуан. Убрі аҳүнҭ гу-камүжгас, хүеіҙаһагас ізҙінаґү іһамазароуп һара аҵсаҳа һэкүра, ажүҭҭі һаҙоурүх. Цҳа іаадүруазароуп зеґү һҙоурүх, һазхүлцүз, һназхүсхеу, һаазхүсхеу зеґү. Ҙоурүх змам азклар, экларс ірүъһазом. Зҙоурүх зүмдүрүуаґү, дазцаалароп, еілүіказароуп, ідүруазароуп. Азкүҭҭі һҙоурүх іаҵушаһаҙүу, ізүрцабүргүуа абаажҙуа ҷара іқазарґү ігуаһҙарооуп, һахүлаъшүроуп, іһахүчароуп. Абасоуп аҵара змоу ажлархҳуа ажүҬусцҳуа ірүъһазом. Зҙоурүх зүмдүрүуаґү, дазцаалароп, еілүіказароуп, ідүруазароуп. Азкүҭҭі һҙоурүх іаҵушаһаҙүу, ізүрцабүргүуа абаажҙуа ҷара іқазарґү ігуаһҙарооуп, һахүлаъшүроуп, іһахүчароуп. Абасоуп аҵара змоу ажлархҳуа ажүҬусцҳуа ірүъһазом.

Аҭсну ожҭүі аамҙазү шаҳа іхүччуу жбоіт, аха ажүҭ күр-ацанакүуаи, күралшуан. Убрі аҳүнҭ гу-камүжгас, хүеіҙаһагас ізҙінаґү іһамазароуп һара аҵсаҳа һэкүра, ажүҭҭі һаҙоурүх. Цҳа іаадүруазароуп зеґү һҙоурүх, һазхүлцүз, һназхүсхеу, һаазхүсхеу зеґү. Ҙоурүх змам азклар, экларс ірүъһазом. Зҙоурүх зүмдүрүуаґү, дазцаалароп, еілүіказароуп, ідүруазароуп. Азкүҭҭі һҙоурүх іаҵушаһаҙүу, ізүрцабүргүуа абаажҙуа ҷара іқазарґү ігуаһҙарооуп, һахүлаъшүроуп, іһахүчароуп. Абасоуп аҵара змоу ажлархҳуа ажүҬусцҳуа ірүъһазом.

Аҭсну ожҭүі аамҙазү шаҳа іхүччуу жбоіт, аха ажүҭ күр-ацанакүуаи, күралшуан. Убрі аҳүнҭ гу-камүжгас, хүеіҙаһагас ізҙінаґү іһамазароуп һара аҵсаҳа һэкүра, ажүҭҭі һаҙоур